

Svenska Akupunkturförbundets minimikrav på TKM - utbildning

STUDIEPLAN OCH MÅLBESKRIVNING i TKM-Akupunktur omfattar följande områden;

- ◆ Målsättning
- ◆ Resultat
- ◆ Studieplan
- ◆ Pedagogik
- ◆ Studietimmar, teori och praktik

◆ MÅLSÄTTNING

Målsättningen med denna utbildning är att den studerande skall bli en ansvarskännande terapeut, som kan arbeta säkert och professionellt. Att utveckla förståelse för att den kinesiska medicinen är ett livslångt lärande och utvecklande, vilket är nödvändigt för att upprätthålla en kontinuerlig och hög professionalitet. Utbildningen har också som mål att inspirera till djupare förståelse för den kinesiska medicinen och den mänskliga naturen, samt att utveckla medkänsla, ansvarskänsla, respekt och etik.

◆ RESULTAT

Resultatet med studierna skall vara;

- ✓ Att kunna ta anamnes, dvs. tolka patientens sjukdomshistoria, vilket bl.a. inkluderar att informera sig om patientens nuvarande tillstånd, medicinering, tidigare sjukdomar, överkänslighet/allergier, psykologiska, familjära och sociala bakgrund etc.
- ✓ Att kunna ställa diagnos som baserar sig på kinesisk medicin, vilket inkluderar pulsdiaognos, tungdiagnos, utfrågning, övrig palpation, symtomdifferentiering mm.
- ✓ Att kunna ställa en diagnos som baserar sig på västerländsk medicin. Vilket innebär att kunna differentiera symtom och sjukdomar med hjälp av grundläggande basmedicinskt kunnande och elementär klinisk propedeutik.
- ✓ Att kunna föra journaler och dokumentera det som sker i verksamheten.
- ✓ Att vara medveten om TKM – akupunktorens begränsningar; när akupunktur är olämplig eller kontraindikerad, eller när den är otillräcklig och skall kompletteras med annan behandling.
- ✓ Att kunna bedöma patientens sjukdomsutveckling och beroende på de förändringar som sker hos patienten kunna modifiera behandlingen därefter.
- ✓ Att kunna kommunicera med andra terapeuter, inom eller utanför den konventionella vården.
- ✓ Att känna till de krav på vår verksamhet som ställs av våra myndigheter.

◆ STUDIEPLAN

I. HISTORISK OCH FILOSOFISK GRUND I KINESISK MEDICIN

1.1 INTRODUKTION I KINESISK MEDICIN

- ✓ Vad är kinesisk medicin, historisk bakgrund
- ✓ Allmän jämförelse mellan kinesisk- och västerländsk medicin; energetiskt mönster kontra sjukdom, kropp/själ, energi/materia, harmonisera/bekämpa, funktion/vävnad, tvetydighet/ precision
- ✓ Vetenskap

Målsättningen är dels att förstå skillnader i synsätt som utmärker kinesisk- respektive västerländsk medicin, dels att få inblick i kinesiska medicinens historia, samt den kinesiska medicinens vetenskapliga grunder.

1.2. HISTORIK

- ✓ Dynastier
- ✓ Introduktion i viktiga klassiska texter
- ✓ Medicinska skolor
- ✓ Betydande personer i Kinesisk Medicin
- ✓ Utveckling av kinesisk medicin i Europa
- ✓ Utveckling av kinesisk medicin i Sverige
- ✓ Filosofiska och religiösa grunder (konfucianism, daoism och kinesisk buddism)

Målsättningen är att förstå och känna till, speciella kinesiska begrepp och personer i deras historiska sammanhang. I stora drag känna till utvecklingen av kinesisk medicin i Europa och i Sverige, samt de filosofiska grunder kinesisk medicin bygger på.

1.3. YIN OCH YANG

1.3.1. GRUNDLÄGGANDE UPPFATTNINGAR

- ✓ De kinesiska tecknen för *yin* och *yang*
- ✓ *Yin* och *Yang*, varandras motsats
- ✓ *Yin* och *Yang*, ömsesidigt beroende
- ✓ *Yin* och *Yang*, ömsesidigt konsumerade och understödjande
- ✓ *Yin* och *Yang*, ömsesidig omvandling

- ✓ *Yin* och *Yang*, oändlig uppdelning

1.3.2. APPLIKATION AV TEORIN OM YIN OCH YANG

- ✓ *Yin* och *Yang*, kroppens organiska struktur
- ✓ *Yin* och *Yang*, fysiologiska funktioner
- ✓ *Yin* och *Yang*, patologiska förändringar
- ✓ *Yin* och *Yang*, diagnostik och behandling

Målsättningen är att förstå teorin om *yin* och *yang*; kategorisera fenomen och applicera *yin-yang* teorin i klinisk praktik.

II. DE FEM ELEMENTEN/RÖRELSERNA - WU XING

2.1. BEGREPPETS NATUR

- ✓ De kinesiska tecknen för *Wu Xing*
- ✓ Klassificering av objekt och funktioner (korrespondenser)
- ✓ De fem elementens/rörelsernas inbördes relationer
- ✓ Relationer till de fyra årstiderna

2.2. APPLIKATION I KINESISK MEDICIN

- ✓ Fysiologiska funktioner
- ✓ Patologiska förändringar
- ✓ Diagnostik och terapi

Målsättning är att förstå dynamiken i de fem elementen/rörelserna och deras applikation vid sjukt och friskt tillstånd. Samt att förstå medicinska applikationer i förhållande till de fem elementen/rörelserna.

III. MERIDIANSYSTEMET - JINGLUO

3.1. MERIDIANERNAS UTBREDNINGSOMRÅDE OCH FÖRLOPP

- ✓ Begreppet *Jing luo* och de olika typerna av meridianer
- ✓ Nomenklatur
- ✓ Funktioner
- ✓ Distribution på kroppens framsida och baksida, insida och utsida
- ✓ Flödesriktningar

Målsättningen är att få en övergripande kunskap och meridianernas distribution, funktioner, symtom och tecken, samt förstå deras roll i diagnostik och terapi.

IV. DIAGNOSTISKA METODER I KINESISK MEDICIN

4.1. DE ÅTTA DIAGNOSTISKA REGLERNA - BA GANG BIAN ZHENG

- ✓ De kinesiska tecknen för ba gang bian zheng
- ✓ *Yin* och *yang*
- ✓ Inre och yttre
- ✓ Tomhet och fullhet
- ✓ Kyla och hetta

4.2. KOMBINATIONER AV DE ÅTTA PARAMETRARN

- ✓ Tomhet *yin* och tomhet *yang*
- ✓ Fullhet *yin* och fullhet *yang*
- ✓ Fullhetshetta och tomhetshetta
- ✓ Fullhetskyla och tomhetskyla
- ✓ Fullhet i det yttre och fullhet i det inre
- ✓ Tomhet i det yttre och tomhet i det inre
- ✓ Kollaps av *yin* och *yang*

4.3. ÄKTA OCH FALSKA SYMTOMBILDER

- ✓ Äkta och falsk hetta
- ✓ Äkta och falsk kyla
- ✓ Äkta och falsk fullhet
- ✓ Äkta och falsk tomhet

Målsättningen är att utveckla förståelse för de åtta diagnostiska reglernas viktiga roll i diagnostik och terapi. Samt förstå de kombinationer, med symtom och tecken och som kan uppträda kliniskt.

4.2. DE FYRA UNDERSÖKNINGSMETODERNA

- ✓ Introduktion till de fyra undersökningmetoderna
- ✓ Observation; *Shen*, ansikte, kroppsform och rörelser, hud, kroppsöppningar,

Jing Luo/Pi Bu. Observation av tungan; färg, form, befuktning, beläggning och vener

- ✓ Lukta/lyssna; rösten, talet, andningen, hosta, lukt
- ✓ Utfrågning; hur man frågar, temperatur, svettning, ögon/öron, aptit/törst/smak, smärtor, sömn, avföring/urin, tidigare sjukdomar och behandlingar, menstruation/graviditet/barn, levnadsvanor, samt matspjälkning, huvud, bröstkorg, extremiteter, hud, rygg, näsa, mun och psyko/emotionella tillstånd
- ✓ Palpation; hur man palperar radialisartären. Noggrann genomgång av de 15 vanligaste förekommande pulsarna; flytande puls (*Fu Mai*), djup puls (*Chen Mai*), långsam puls (*Chi Mai*), snabb puls (*Shu Mai*), tom puls (*Xu Mai*), full puls (*Shi Mai*), överflödande puls (*Hong Mai*), tunn puls (*Xi Mai*), slipprig/hal puls (*Hua Mai*), hackad/skrovlig puls (*Se Mai*), strängliknande puls (*Xuan Mai*), spänd puls (*Jin Mai*), brådslande puls (*Cu Mai*), knut puls (*Jie Mai*) intermittent puls (*Dai Mai*)
- ✓ Utvärdering av data från pulsdiagnos
- ✓ Palpation av huden i avseende av temperatur, hårdhet - mjukhet och fuktighet

Målsättningen är att förstå de fyra undersökningsmetoderna som helhet, överensstämmande mellan symtom och tecken från palpation och observation, samt komma fram till en energetisk diagnos.

4.3. ETIOLOGI

- ✓ Patogenes; principer för uppkomst av sjukdomar
- ✓ Externa sjukdomsorsaker (*wai yin*); vind, kyla, fukt, sommarhetta, torra, hetta/eld
- ✓ Interna sjukdomsorsaker (*nei yin*); glädje, sorg/ledsamhet, grubbel, rädsla och ryckningar, ilska
- ✓ Övriga sjukdomsorsaker; arv, kost, yrke/överansträngning, motion/vila, relationer, trauma, stagnerat blod och slem, sex, parasiter, epidemier, iatrogena orsaker, brännskador och bett

Målsättningen är att förstå sjukdomsorsakernas natur och dynamiska samverkan och på vilket sätt de leder till symtom och sjukdomar.

V. ORGANENS OCH SUBSTANSERNAS FYSIOLOGI OCH PATOLOGI

5.1. FYSIOLOGI OCH DIFFERENTIERING AV QI BLOD OCH KROPPSVÄTSKOR

Differentiering av qi

- ✓ *Qis* funktioner, skapande av *qi*, olika manifestationer av *qi*
- ✓ *Qis* patologier: tomhet *qi*, stagnerad *qi*, sjunkande av *qi*, motströmsflöde av *qi*
- ✓ Behandlingsprinciper

Differentiering av blod

- ✓ Skapande av blod
- ✓ Blodets patologier; tomhet blod, stagnerat blod, hetta i blod, kyla i blod
- ✓ Behandlingsprinciper

Differentiering av kroppsvätskor, jinye och fukt/slem

- ✓ Skapande av kroppsvätskor
- ✓ Kroppsvätskornas patologiska tillstånd: tomhet av *jinye*, ackumulation av *jinye*
- ✓ Skapande av slem
- ✓ Slem patologier: slem - fukt/kyla/hetta/, slem - vind, slem stagnerar i meridianer och kollateraler, stagnation av slem i bröstkorgen
- ✓ Fukt - hetta/kyla/vind
- ✓ Behandlingsprinciper

De tre skatterna

- ✓ *Jing*, *qi* och *shen*

5.2. FYSIOLOGI OCH DIFFERENTIERING AV ZANG OCH FU

Hjärtat: fysiologi

- ✓ Hjärtat härbärgerar *shen*
- ✓ Hjärtat dominerar blod och blodkärl
- ✓ *Xin bao luo, Xin Jun, Xin Zhu*
- ✓ Hjärtat kontrollerar svetten
- ✓ Hjärtat kommunicerar med tungan, ögon och öron
- ✓ Hjärtat manifesterar sig i ansiktet
- ✓ *Jing luo*
- ✓ Relation till tunntarmen
- ✓ Glädje

Etiologi

- ✓ Känslor
- ✓ Utmattning
- ✓ Stagnerat blod
- ✓ Eld
- ✓ Slem

Differentiering

- ✓ Tomhet blod och *yin*
- ✓ Hjärtats eld flammar
- ✓ Slem-kyla fördunklar hjärtats öppningar
- ✓ Slem-eld agiterar hjärtat
- ✓ Stagnation av blod
- ✓ Behandlingsprinciper

Lunga: fysiologi

- ✓ Lungan är mästare över *qi* och reglerar andningen
- ✓ Lungan reglerar hela kroppens *qi*
- ✓ Lungan dominerar spridande
- ✓ Lungan dominerar sänkande och reglerar vattenvägarna
- ✓ Lungan kommunicerar med näsan

- ✓ Lungan manifesterar sig i hud och kroppshår
- ✓ *Jing Luo*
- ✓ Po
- ✓ Sorg och nedstämdhet
- ✓ Relation till tjocktarmen

Etiologi

- ✓ Vind, kyla, hetta, fukt, torka
- ✓ Sorg och nedstämdhet
- ✓ Sängliggande
- ✓ Återkommande luftvägsinfektioner

Differentiering

- ✓ Tomhet *qi*
- ✓ Tomhet *yin*
- ✓ Invasion av vind (vind-kyla, vind-hetta, vind-vatten)
- ✓ Invasion av torka
- ✓ Retention av slem
- ✓ Behandlingsprinciper

Lever: fysiologi

- ✓ Levern lagrar blod
- ✓ Levern upprätthåller ett fritt flöde av *qi*
- ✓ Levern kontrollerar senor och muskler
- ✓ Levern manifesterar sig i naglarna
- ✓ Levern kommunicerar med ögonen
- ✓ *Jing Luo*
- ✓ *Hun*
- ✓ Ilska
- ✓ Relation till gallblåsan

Etiologi

- ✓ Känslor, ilska

- ✓ Livsstil; alkohol, stress, tobak
- ✓ Vind, kyla

Differentiering

- ✓ Tomhet blod (och *yin*)
- ✓ Stagnation av *qi*
- ✓ Hyperaktiv lever *Yang*
- ✓ Lever eld flammor
- ✓ Lever vind (tre olika aspekter)
- ✓ Fukt - hetta i lever och gallblåsa
- ✓ Kyla i levern
- ✓ Behandlingsprinciper

Mage - Mjälte: fysiologi

- ✓ Lador och sädesmagasin
- ✓ Stigande och sänkande
- ✓ Magen är havet
- ✓ Mjälten kontrollerar transport och transformation
- ✓ Mjälten kontrollerar blodet
- ✓ Mjälten kontrollerar muskelmassan och de fyra extremiteterna
- ✓ Mage/mjälte (jord) styr över kommunikationen mellan alla *zang fu*
- ✓ Mjälten öppnar sig mot munnen och manifesterar sig i läpparna
- ✓ Mjälten kontrollerar stigande av *qi* och håller organen på plats
- ✓ *Yi*
- ✓ Tanken
- ✓ *Jing luo*

Etiologi

- ✓ Känslor, grubbel
- ✓ Matvanor
- ✓ Intern och extern fukt, slem
- ✓ Uttröttad pga. tankar, studier och arbete
- ✓ Att sitta länge

Differentiering

- ✓ Tomhetskyla i magen
- ✓ Tomhet *yin* i magen
- ✓ Hetta/eld i magen
- ✓ Stagnation av föda i magen
- ✓ Mjältens *qi* sjunker
- ✓ Mjälten kan inte hålla blodet på plats
- ✓ Invasion av fukt-kyla i mjälten
- ✓ Invasion av fukt-hetta i mjälten
- ✓ Tomhet *yin* i mjälten
- ✓ Behandlingsprinciper

Njurar: fysiologi

- ✓ Njurarna är ansvariga för skapande av kraft
- ✓ Njurarna lagrar och beskyddar *jing*
- ✓ Njurarna kontrollerar skelettet och skapar mjärg
- ✓ Njurarna kontrollerar vätskorna
- ✓ Njurarna mottar *qi*
- ✓ Njurarna kommunicerar med öronen och kontrollerar de två nedre *yin*
- ✓ Njurarna manifesterar sig i huvudhår
- ✓ *Zhi*
- ✓ Rädsla
- ✓ Relation till urinblåsa och *san jiao*
- ✓ *Jing luo*
- ✓ *Ming men*
- ✓ *Yuan yin, yuan yang*

Etiologi

- ✓ Känslor, rädsla
- ✓ Överarbete
- ✓ Överdriven sexuell aktivitet
- ✓ Förlust av kroppsvätskor och blod
- ✓ Undernäring
- ✓ Kroniska sjukdomar

Differentiering

- ✓ Tomhet *yin*
- ✓ Tomhet *yang*
- ✓ Tomhet *jing*
- ✓ Njurarnas *qi* "kan inte hålla på plats"
- ✓ Njurarna kan inte ta emot *qi*
- ✓ Njurarnas vatten flödar över
- ✓ Behandlingsprinciper

Gallblåsa: fysiologi

- ✓ Gallblåsans funktioner
- ✓ Leverns *fu*
- ✓ *Jing luo*

Differentiering

- ✓ Fullhetskyla
- ✓ Tomhet *qi* och kyla
- ✓ Behandlingsprinciper

Tjocktarm: fysiologi

- ✓ Tjocktarmens funktioner
- ✓ Lungans *fu*
- ✓ *Jing luo*

Differentiering

- ✓ Kan inte "hålla på plats"
- ✓ Tomhetskyla
- ✓ Tomhet *jinye*
- ✓ Fukt – hetta
- ✓ Behandlingsprinciper

SVENSKA
AKUPUNKTURFÖRBUNDET

Tunntarm: fysiologi

- ✓ Tunntarmens funktioner
- ✓ Hjärtats *fu*
- ✓ *Jing luo*

Differentiering

- ✓ Tomhets kyla
- ✓ Smärta pga. stagnerad *qi* och kyla
- ✓ Fullhetshetta
- ✓ Behandlingsprinciper

Urinblåsa: fysiologi

- ✓ Urinblåsans funktioner
- ✓ Njurarnas *fu*
- ✓ *Jing luo*

Differentiering

- ✓ Tomhetskyla
- ✓ Fukt - hetta
- ✓ Fukt – kyla
- ✓ Stagnation av *qi* i urinblåsan
- ✓ Behandlingsprinciper

Tan zhong: fysiologi

- ✓ *Tan Zhongs* funktioner
- ✓ Relation till *Xuli* och *Zong qi*

San jiao: fysiologi

- ✓ *Yuan qi*
- ✓ *Shao yang*
- ✓ *San jiao*, urinblåsa och njurar
- ✓ De tre *jiao*: övre *jiao*, mellersta *jiao*, nedre *jiao*
- ✓ *Jing Luo*

Extraordinära fu: fysiologi

- ✓ Hjärna, märgens hav, (*jin*) *ye*
- ✓ Relation till sinnesorganen, tanken
- ✓ Märg och skelett
- ✓ *Mai*
- ✓ Gallblåsa
- ✓ *Bao*; *bao gong*, *bao mai*, *bao Luo*

5.4 DIFFERENTIERING AV PATOGEN QI

Vind

- ✓ Extern vind
- ✓ Intern vind

Kyla

- ✓ Extern kyla
- ✓ Intern kyla

Hetta, eld och sommarhetta

- ✓ Fullhetskhetta
- ✓ Tomhetskhetta
- ✓ Sommarhetta/fukt

Fukt

- ✓ Fukt och hetta

Torka

- ✓ Extern attack av torka
- ✓ Skadad *jinye* och *yin*
- ✓ Torka i blodet

Föda

- ✓ Stagnation av föda
- ✓ Tomhet *qi* i mjälten med stagnerad föda

Slem

- ✓ Vind - slem och stigande av slem
- ✓ Slem stagnerar i meridianer och extremiteter
- ✓ Slem stagnerar i bröstorg och revben

Känslor

- ✓ Upprymdhet
- ✓ Sorg och nedstämdhet/*you*
- ✓ Ilska
- ✓ Grubbel
- ✓ Rädsla och ryckningar

VI. AKUPUNKTURPUNKTER

6.1. PUNKTGRUPPER

- ✓ De olika punktgruppernas funktioner och användningsområden
- ✓ De fem transport-*shu* punkterna
- ✓ *Yuan* punkter
- ✓ *Luo* punkter
- ✓ *Hui* (åtta mötes/inflytelse) punkter
- ✓ Nedre *he* (mötes) punkter
- ✓ Sex kommenderings punkter
- ✓ Framsidans-*mu* och ryggens-*shu* punkter
- ✓ *Jiaobai* (öppnings) punkter
- ✓ *Xi*-punkter
- ✓ Extrapunkter
- ✓ *Achi*-punkter

6.2. INDIVIDUELLA AKUPUNKTURPUNKTER

Individuella akupunkturpunkter omfattar 147 reguljära punkter och 26 extrapunkter. Av dessa bör de flesta omfatta studier av;

- ✓ Lokalisation
- ✓ Funktioner
- ✓ Indikationer
- ✓ Kontraindikationer
- ✓ Kombinationer

Punkter på lungans meridian, handens *tai yin*

Zhongfu (Lu. 1), *Chize* (Lu. 5), *Kongzui* (Lu. 6), *Lieque* (Lu. 7), *Taiyuan* (Lu. 9), *Yuji* (Lu. 10)
Shaoshang (Lu. 11)

Punkter på tjocktarmens meridian, handens *yang ming*

Shangyang (L.I. 1), *Hegu* (L.I. 4), *Pianli* (L.I. 6) , *Shousanli* (L.I. 10), *Quchi* (L.I. 11), *Jianyu* (L.I. 15), *Yingxiang* (L.I. 20)

Punkter på magens meridian, fotens *yang ming*

Chengqi (St. 1), *Sibai* (St. 2), *Jiache* (St. 6), *Xiaguan* (St. 7), *Touwei* (St. 8), *Liangmen* (St. 21), *Tianshu* (St. 25), *Shuidao* (St. 28), *Guilai* (St. 29), *Qichong* (St. 30), *Biguan* (St. 31), *Liangqiu* (St. 34), *Zusanli* (St. 36) , *Shangjuxu* (St. 37), *Tiaokou* (St. 38), *Xiajuxu* (St. 39), *Fenglong* (St. 40), *Xiangu* (St. 43), *Neiting* (St. 44), *Lidui* (St. 45).

Punkter på mjältens meridian, fotens *tai yin*

Yinbai (Sp. 1), *Taibai* (Sp. 3), *Gongsun* (Sp. 4), *Shangqiu* (Sp. 5), *Sanyinjiao* (Sp. 6), *Diji* (Sp. 8)
Yinlingquan (Sp. 9), *Xuehai* (Sp. 10), *Dabeng* (Sp. 15)

Punkter på hjärtats meridian, handens *shao yin*

Shaohai (Ht 3), *Tongli* (Ht 5), *Yinxi* (Ht 6), *Shenmen* (Ht 7)

Punkter på tunntarmens meridian, handens *tai yang*

Shaoye (S.I. 1), *Houxi* (S.I. 3), *Yanglao* (S.I. 6), *Naoshu* (S.I. 10) , *Tianzong* (S.I. 11) , *Bingfeng* (S.I. 12), *Tinggong* (S.I. 19)

Punkter på urinblåsans meridian, fotens *tai yang*

Jingming (Bl 1), *Zanzhu* (Bl 2), *Tongtian* (Bl 7), *Tianzhu* (Bl 10), *Dasu* (Bl 11), *Fengmen* (Bl 12), *Feishu* (Bl 13), *Jueyinshu* (Bl 14), *Xinshu* (Bl 15), *Geshu* (Bl 17), *Ganshu* (Bl 18), *Danshu* (Bl 19), *Pishu* (Bl 20), *Weishu* (Bl 21), *Sanjiaoshu* (Bl 22), *Shenshu* (Bl 23), *Dachangshu* (Bl 25), *Guanyuanshu* (Bl 26),

Xiaochangshu (Bl 27), *Pangguangshu* (Bl 28), *Ciliao* (Bl 32), *Weiyang* (Bl 39), *Weizhong* (Bl 40), *Gaobuangshu* (Bl 43), *Zhishi* (Bl 52), *Zhibian* (Bl 54), *Chengshan* (Bl 57), *Kunlun* (Bl 60), *Shenmai* (Bl 62), *Zhiyin* (Bl 67)

Punkter på njurarnas meridian, fotens *shao yin*

Yongquan (Ki1), *Taixi* (Ki 3), *Zhaohai* (Ki 6), *Fulu* (Ki 7), *Yingu* (Ki 10), *Shufu* (Ki 27)

Punkter på PC-meridianen, handens *jue yin*

Quzi (Pc 3), *Jianshi* (Pc 5), *Neiguan* (Pc 6), *Daling* (Pc 7), *Laogong* (Pc 8)

Punkter på SJ-meridianen, handens *shao yang*

Guanchong (Te 1), *Handens-Zhongzhu* (Te 3), *Waiguan* (Te 5), *Zhigou* (Te 6), *Tianjing* (Te 10), *Jianliao* (Te 14), *Yifeng* (Te 17), *Ermen* (Te 21), *Sizhukong* (Te 23)

Punkter på gallblåsans meridian, fotens *shao yang*

Tongziliao (Gb 1), *Tinghui* (Gb 2), *Yangbai* (Gb 14), *Fengchi* (Gb.20), *Jianjing* (Gb 21), *Riyue* (Gb 24), *Jingmen* (Gb 25), *Huantiao* (Gb 30), *Yanglingquan* (Gb 34), *Xuanzhong* (Gb 39), *Qinxu* (Gb 40), *Fotens-Linqi* (Gb 41), *Xiashi* (Gb 43)

Punkter på leverns meridian, fotens *jue yin*

Dadun (Lr 1), *Xingjian* (Lr 2), *Taichong* (Lr 3), *Ququan* (Lr 8), *Zhangmen* (Lr 13), *Qimen* (Lr 14)

Punkter på *du mai*

Yaoyangguan (Du 3), *Mingmen* (Du 4), *Dazhui* (Du 14), *Yamen* (Du 15), *Fengfu* (Du 16), *Baihui* (Du 20), *Shenting* (Du 24), *Renzhong* (Du 26)

Punkter på *ren mai*

Zhongji (Ren 3) , *Guanyuan* (Ren 4), *Shimen* (Ren 5) , *Qibai* (Ren 6) , *Shenque* (Ren 8), *Shuifen* (Ren 9) , *Zhongwan* (Ren 12) , *Shangwan* (Ren 13) , *Tanzhong* (Ren 17) , *Tiantu* (Ren 22) , *Lianquan* (Ren 23)

Extrapunkter

Sishencong (M-HN-1), *Yintang* (M-HN-2), *Yuyao* (M-HN-6), *Taiyang* (M-HN-9), *Erjian* (M-HN-10), *Anmian* (N-HN-54), *Jinjin Yuye* (M-HN-20), *Dingchuan* (M-BW-1), *Weiguanxiashu* (M-BW-12), *Yaoyan* (M-BW-24), *Huatuo Jiaji* (M-BW-25), *Zigong* (M-CA-18), *Titou* (N-CA-4), *Shixuan* (M-UE-1), *Sifeng* (M-UE-9), *Baxie* (M-UE-22), *Yaotonxue* (N-UE-19), *Luozen* (M-UE-24), *Erbai* (M-UE-29), *Jianqian* (M-UE-48), *Baichongwou* (M-LE-34), *Heding* (M-LE-27), *Lanweixue* (M-LE-13), *Dannangxue* (M-LE-23), *Bafeng* (M-LE-8), *Xiyan* (MN-LE-16),

6.3. METODER FÖR VAL AV PUNKTER

- ✓ Lokala punkter
- ✓ Närliggande punkter
- ✓ Distala punkter
- ✓ Att välja punkter nere för att behandla uppe
- ✓ Att välja punkter uppe för att behandla nere
- ✓ Att välja punkter på framsidan för att behandla baksidan
- ✓ Att välja punkter baksidan för att behandla framsidan
- ✓ Kontralateral behandling
- ✓ Bilateral behandling
- ✓ Unilateral behandling

Målsättningen är att känna till punktgruppernas funktioner och hur den används i ett terapeutiska sammanhang. Att kunna lokalisera akupunkturpunkterna, bl.a. genom bli familjär med punktens

lokala anatomi. Att förstå de individuella olika punkternas funktioner, indikationer och kontraindikationer och applicera dem i det aktuella kliniska fallet. Att använda punkterna effektivt genom att kunna applicera rätt behandlingsmetod. Att känna till punktgruppernas funktioner och terapeutiska sammanhang.

VII. BEHANDLINGSSTRATEGIER

7.1. VANLIGT FÖREKOMMANDE BEHANDLINGSSTRATEGIER

- ✓ Den store läkaren behandlar när det inte finns någon sjukdom
- ✓ Behandling av rot och gren
- ✓ Behandla enbart rot
- ✓ Behandla rot och gren
- ✓ Behandla bara gren
- ✓ Behandling vid ett flertal rötter och grenar
- ✓ Understödja *zheng qi* och eliminera *xie qi*
- ✓ Att samtidigt tonisera *zheng qi* och eliminera *xie qi*
- ✓ När *yang* är skadad, behandla *yin*
- ✓ När *yin* är skadad, behandla *yang*
- ✓ När sjukdomen befinner sig uppe, behandla nere
- ✓ När sjukdomen befinner sig nere, behandla uppe
- ✓ Toniserande/stärkande av tomheter
- ✓ Dispergerande/spridande av fullheter
- ✓ Behandling av falsk hetta och falsk kyla
- ✓ Behandling enligt *wu xing*/fem elementen
- ✓ Vid tomhet tonisera/stärka modern
- ✓ Vid fullhet dispergera/skingra sonen

7.2. INTRODUKTION AV BEHANDLINGSSTRATEGIER ENLIGT SHANG HAN LUN, WEN BING OCH SAN JIAO

Målsättningen är att bli familjär med de vanligt förekommande behandlingsstrategierna och kunna applicera dem i det aktuella kliniska fallet. Samt bli orienterad i behandlings-strategier enligt *Shang Han Lun*, *Wen Bing* och de tre *jiao*, som i huvudsak används vid örtmedicinsk terapi.

VIII. PRAKTISK TILLÄMPNING AV AKUPUNKTUR

8.1. HANTERING AV NÅLAR

- ✓ Nålhygien
- ✓ Vad är en ren nål
- ✓ Infektionsrisker
- ✓ Desinfektion i samband med akupunktur och relaterade tekniker
- ✓ Att hantera riskpatienter
- ✓ Olyckstillbud
- ✓ Hur man förhindrar olyckstillbud
- ✓ Hur man hanterar olika olyckstillbud
- ✓ Deqi
- ✓ Tekniker för att erhålla *deqi*
- ✓ Hur patient och akupunktör erfar *deqi*
- ✓ Nåltekniker
- ✓ Olika nåltyper
- ✓ Det inre förhållningssättet
- ✓ Toniserande teknik
- ✓ Dispergerande teknik
- ✓ Jämn teknik
- ✓ Olika manipulationsmetoder
- ✓ Blödningsteknik, indikationer och kontraindikationer
- ✓ Eldnålteknik
- ✓ *Gua sha*

8.2. MOXA

- ✓ Moxatekniker
- ✓ Indikationer och kontraindikationer

8.3. KOPPNING

- ✓ Koppningstekniker
- ✓ Indikationer och kontraindikationer

8.4. ÖRONAKUPUNKTUR

- ✓ Områden och punkter
- ✓ Behandlingstekniker
- ✓ Indikationer och kontraindikationer

8.5. SKALPAKUPUNKTUR

- ✓ Behandlingsområden
- ✓ Behandlingstekniker
- ✓ Indikationer och kontraindikationer

8.6. AKUPUNKTURENS NEUROFYSIOLOGISKA UNDERLAG

- ✓ Allmänt accepterade förklaringsmodeller om akupunktur i västerländsk medicin
- ✓ Metodik vid applicering av akupunktur inom den konventionella vården

8.7. KINESISK ÖRTMEDICIN, TUINA, QI GONG, TAI JI QUAN OCH DIETIK

- ✓ Introduktion i kinesisk örtmedicin, *tuina*, *qi gong*, *tai ji quan* och dietik

Målsättning är att kunna hantera nålar på ett korrekt hygieniskt sätt. Att kunna bedöma risker och förebygga olyckshändelser. Och om olyckan är framme - kunna hantera den aktuella situationen. Att veta hur man erhåller *deqi* och även varför *deqi* kanske inte erhålls. Att kunna hantera nål så smärtfritt som möjligt och bedöma kontraindikationer när dessa föreligger. Att kunna hantera moxa och koppning och känna till indikationer och kontraindikationer. Öronakupunktur, skalpakupunktur örtmedicin, *tuina*, *qi gong* och *tai ji quan* är endast som introduktion. Eleven skall också få förståelse för skillnaderna mellan TCM-akupunktur och akupunktur baserad på västerländska neurofysiologiska teorier, bakomliggande verkningsmekanismer och metodik vid applicering av akupunktur inom den konventionella vården.

IX. DIFFERENTIERING OCH BEHANDLING AV VANLIGT FÖREKOMMANDE SJUKDOMAR OCH SYMTOM

Differentiering av sjukdomar enligt TKM skiljer sig till en del från nutida biomedicinsk differentiering av sjukdomar. Västerländsk medicin och TKM delar en gemensam differentiering, vilken kallas *bian bing*, dvs. att kunna urskilja den aktuella sjukdomen. TKM gör ytterligare en differentiering, *bian zheng*, dvs. att kunna urskilja den *individuella obalansen* eller det *individuella energetiska mönstret* i den aktuella sjukdomen. Vid differentiering av symtom finner man vid exempel som hosta, buksmärtor, lumbago etc., att dessa symtom förekommer vid och täcker en lång rad biomedicinska sjukdomsområden.

Listan av sjukdomar är inte ämnad att vara en strikt mall, utan ett förslag som visar på en omfattning av sjukdomar i de respektive kategorier som bör studeras. Betoning på vissa sjukdomsområden eller sjukdomar, eller tillägg av sjukdomar som är tidsmässigt aktuella kan göras. Vissa sjukdomar som diabetes mellitus, epilepsi och HIV m.fl. är inte ämnade att behandlas med TKM som förstahandsval, utan att vara ett komplement till skolmedicinsk behandling.

9. INTERN MEDICIN

9.1. RESPIRATORISKA SJUKDOMAR

- ✓ ÖLI; förkylning, angina toncillaris
- ✓ Hosta
- ✓ KOL (bronkial astma, bronkit och emfysem)
- ✓ Pneumoni

9.2. GASTROINTESTINALA SJUKDOMAR

- ✓ Epigastriska smärtor (gastrit, ulcus)
- ✓ Illamående och kräkningar
- ✓ Reflux
- ✓ Förstoppning
- ✓ Buksmärtor (som främst berör mage och tarmar) inkl. IBS
- ✓ Diarré; inklusive Crohns sjukdom och ulcerös kolit
- ✓ Hemorrojder
- ✓ Hicka

9.3. SJUKDOMAR I LEVER OCH GALLBLÅSA

- ✓ Hepatit; B och C
- ✓ Hypokondrisk smärta, inkl. gallsten och kolecystit
- ✓ Ikterus

9.4. NEUROLOGISKA SJUKDOMAR

- ✓ Huvudvärk
- ✓ Yrsel inkl. Ménières sjukdom
- ✓ Stroke
- ✓ Facialisparés
- ✓ Epilepsi
- ✓ MS, ALS

9.5. HJÄRT-KÄRLSJUKDOMAR

- ✓ Bröstsmärtor
- ✓ Arytmi
- ✓ Hypertension
- ✓ Varicer

9.6. UROGENITALA SJUKDOMAR

- ✓ *Lín zheng*
- ✓ Impotens
- ✓ Infertilitet, manlig

9.7. SJUKDOMAR I RÖRELSE OCH STÖDJEAPPARATEN

- ✓ *Bi zheng*
- ✓ Lumbago
- ✓ Smärta
- ✓ Trauma
- ✓ *Wei zheng*
- ✓

9.8. ÖRON NÄSA OCH HALSSJUKDOMAR

- ✓ Tinnitus
- ✓ Nedsatt hörsel
- ✓ Otitis media
- ✓ Nästäppa och sinuit
- ✓ Tonsillit och faryngit
- ✓ Afoni
- ✓ Epistaxis

9.9. ÖGONSJUKDOMAR

- ✓ Konjungtivit
- ✓ Vagel
- ✓ Rinnande öga
- ✓ Glaukom

9.10. SLEM, VÄTSKOR OCH STAGNERAT BLOD

- ✓ Olika typer av ödem
- ✓ Svette
- ✓ Slem (närvaro av olika typer av slem vid olika sjukdomstillstånd)
- ✓ Stagnerat blod (manifestationer av stagnerat blod vid olika sjukdomstillstånd)

9.11. PSYKISKA OCH EMOTIONELLA SJUKDOMSTILLSTÅND

- ✓ Insomnia
- ✓ Ångest och palpitationer
- ✓ Depression
- ✓ Manodepressivitet
- ✓ Utmattningsdepression

9.12. ONKOLOGI

- ✓ Grundläggande teorier
- ✓ Understödjande behandling

9.13. IMMUNBRISTSJUKDOMAR OCH AUTOIMMUNA SJUKDOMAR

- ✓ Kronisk trötthets syndrom
- ✓ SLE
- ✓ HIV, AIDS

9.14. GYNEKOLOGI

- ✓ Oregelbunden mens
- ✓ Funktionella uterusblödningar
- ✓ Amenorré
- ✓ Dysmenorré
- ✓ Leukorré
- ✓ Pre- och post menopausala störningar
- ✓ Infertilitet
- ✓ *Zheng Jia* (ansamlingar i buken)
- ✓ PMS
- ✓ Endometrios
- ✓ Pelvis inflammation
- ✓ PCOS

9.15. OBSTETRIK

- ✓ Akupunktur under graviditet
- ✓ Graviditetsillamående
- ✓ Hotande missfall
- ✓ Förlossning
- ✓ Minskad mängd bröstmjolk
- ✓ Mastit
- ✓ Postnatal depression

9.16. PEDIATRIK

- ✓ Infantil diarré
- ✓ Infantila konvulsioner
- ✓ Enures
- ✓ Luftvägsinfektioner
- ✓ Öroninfektion
- ✓ Buksmärtor

9.17. DERMATOLOGI

- ✓ Eksem
- ✓ Psoriasis
- ✓ Seborré
- ✓ Acne vulgaris
- ✓ Acne rosacea
- ✓ Herpes zoster
- ✓ Herpes simplex
- ✓ Urticaria
- ✓ Alopecia areata

10. INDIVIDUELLT EXAMENSARBETE

Ett individuellt skriftligt examensarbete skall basera sig på att beskriva egna kliniska fall eller kliniska fall som eleven följt under utbildningens lopp. Examensarbetet skall omfatta 30 patienter och innehålla, anamnes, diagnos, behandlingsprinciper, prognos och uppföljning under behandlingstiden.

11. ÖVRIGT

- ✓ Att driva egen klinik
- ✓ Att driva eget företag
- ✓ Lagar
- ✓ Journaler - försäkringar - etik
- ✓ Relationen patient och terapeut
- ✓ Orientering i andra alternativmedicinska terapier

Målsättning är att känna till de gällande lagarna och försäkringar. Att veta hur man startar och driver ett eget företag och kunna föra journal. Att bli familjär med de etiska regler som branschorganisationerna föreskriver. Eleven skall få förståelse för patient och terapeut relationen och på det sätt vilket ett korrekt psykologiskt och etiskt förhållningssätt upprätthålls.

12. REKOMMENDERAD LITTERATUR

- ✓ **Acupuncture Celestial Treatments for Terrestrial Diseases**
Peter van Kervel 978-90-79212-08-8
- ✓ **Celestial Stems & Terrestrial Branches**
Peter van Kervel 978-90-79212-03-3
- ✓ **Acupoint Location Guide**
Alan Lotan 965-222-735-8
- ✓ **Frågebank, Instuderingsfrågor för examination i TCM-Akupunktur**
Svenska Akupunkturförbundet
- ✓ **Celestial demons and terrestrial ghost point**
Peter van Kervel 978-9079212-11-8
- ✓ **Internal pathways**
Peter van Kervel
- ✓ **A Manual of Acupuncture**
Deadman mfl 0-9519546-7-8

✓ **The Yellow Emperors Classic of Medicine**
Maoshing Ni 1-57062-080-6

✓ **Between Heaven and Earth**
Beinfeld & Korngold 0-345-37974-8

✓ **Zang Fu**
Jeremy Ross 0-443-03482-6

✓ **Akupunktur Kinesisk läkekonst**
Reijo Pöyhönen 9 789197 674607

✓ **Kinesisk kostlära**
Peter Torsell 91-630-9136-4

✓ **Chinese Acupuncture**
George Soulie de Mourant 0-912111-31-3

✓ **A Systematic Classic of Acupuncture and Moxibustion**
Huang-fu Mi 0-936185-29-5

✓ **Nan-Ching**
Paul Unschuld 978-0-520-05372-4

✓ **Huang Di Nei Jing Su Wen**
Paul Unschuld 0-520-23322-0

✓ **Ling Shu**
Wu Jing-Nann 0-8248-2631-0

✓ **The Merck Manual** 0-911910-87-5

✓ **I Ching**

91-502-0920-5

✓ **Pocket atlas of Acupuncture**

Carl-Hermann Hemoen, Velia Wortman Chow 9783131417213

✓ **Clinical handbook of internal medicine- the treatment of disease with traditional Chinese medicine vol 1-3**

Will MacLean

◆ PEDAGOGIK

Som tidigare nämnt har den kinesiska medicinen en stor kunskaps- och faktsäckad massa, om inte låter sig memoreras i en hast. Därför rekommenderas olika och integrerade pedagogiska metoder för att göra instuderandet lättare. Tillägg till memorisering av fakta och konventionella tentamina kan vara;

- ✓ Kliniska fallbeskrivningar
- ✓ Examinationer som är baserade på kliniskt relaterade fall, med tillgång till litteratur
- ✓ Gruppstudier
- ✓ Problemrelaterade studier

LÄRARKOMPETENS

En huvudlärare i TKM-akupunktur ska ha utbildning i ämnet minst motsvarande tre år deltidsutbildning enligt denna kursplan, eller utbildning med motsvarande innehåll, samt varit kliniskt yrkesverksam i minst 10 år. En huvudlärare ska också ha kunskaper i basmedicin minst motsvarande Svenska Akupunkturförbundets målbeskrivning. Dessutom bör läraren ha gott omdöme och äga pedagogiska färdigheter.

◆ STUDIETIMMAR, TEORI OCH PRAKTIK

Hela utbildningen bör omfatta minst 6 terminer dvs 3 år med minst 2750 studietimmar totalt, fördelade på :

Minst > 600 lärarledda katedrala lektionstimmar

Minst > 100 timmar uppsats/ examensarbete

Minst > 1800 självstudie timmar

Minst > 250 timmar klinisk praktik

Totalt motsvarande minst 2750 studietimmar (teori och praktiktimmars)

En terapeut som skall arbeta professionellt med TKM-akupunktur ska ha en västerländsk basmedicinutbildning enligt Svenska Akupunkturförbundets målbeskrivning. Se Svenska Akupunkturförbundets målbeskrivning för basmedicin. Detta för att kunna ställa en diagnos som baserar sig på västerländsk medicin. Vilket innebär att kunna differentiera symtom och sjukdomar med hjälp av grundläggande basmedicinskt kunnande och elementär klinisk propedeutik.

